

Megjelenik reggeli és esti kiadásban, tehát mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy óra 1 ft. — Az esti kiadás külön küldésért a vidékre: Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy óra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautóza 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ES KOZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábas garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demján László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyititéri czikk:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Bécs, márczius 6.

△ A Hohenwart miniszterium épen nem nyugszik rózságyon. Féltekenység, kételkedés kíséri lépés-nyomon, s ha valamelyik párt embereivel értekeznek, a másik oldalán azonnal készek a legélesebb gyanúsításokkal. A német pártok rosz neven veszik, hogy Hohenwart naponta órákat elconferál a cseh Rigerrel, míg a lengyeleket az aggasztja, hogy egy ide érkezett ruthen küldöttség nagyon szívélyes elfogadásban részesített. Szóval a miniszterium állása olyan, hogy javaslatával sem mer előállani a Reichsrathban, látva, hogy többségre nem számíthat.

Az új osztrák kormányának valóban nehéz feladat jutott s eddigelőt úgy látszik, hogy a kezdet nehézségeivel egyedül, minden jelentékenyebb párt-támogatása nélkül kell megküdenie.

Lelhetett volna szövetségeseket a kielégített csehekben, de ezek igen sokat, mondhatni mindent kívánnak, már pedig csak a feljők való közeledés is felriasztja a német alkotmányhű párt tagjait s harci riadóra hangolja a hatalmas „Presse“-ket.

A Hohenwart kormány ingatag állásának meg-iavitását, úgy látszik egy részt a saját korlátozásában keresi. Szerencsétlen egy eszközöz nyul legelőbb is. Ez a szájbetömési operatio csak nagyobbitani fogja az itteni izgalmat s a kormánynak mi haszna se lesz abból, ha a mit a „N. fr. Pr.“ ki nem nyomathat, majd Giskra és Herbst dörgik el a parlamentben.

Sakat remélték itt némelyek attól, hogy a lengyeleket, kiket az eddigi osztrák kormányok kevéssé méltányoltak — legelőbb fognak kezét nyújtani az erőlyes fellépést tanúsító kormány támogatására, kivált miután bizonyos körökben maig sem szüntek meg Hohenwartot és társait foederalisticus tendenciákkal biznisi. Hanem a lengyelek nem igen látszanak gyanizni az új kormány szilárdságában, vagy hogy már is nyertek ígéretek a német pártoktól s nem remélik, hogy a jelen kormány csak odáig is elmenjen az engedményekkel.

Fordulhatna még Hohenwart a német pártokhoz, de ezek közül a Giskraék legszívesebben már ma kivénné kezéből a kormány gyeplőt; aztán a helyzet jellemzésére sokat mond az, hogy még a nagytekintélyű Kaiserfeld is ellene támadt, kimondván azt, hogy parlameni pártokból alakult kormány szükséges következménye az alkotmányosságnak, s oly kormány, mely pártok felett áll nem egyezhetik meg az alkotmánynyal; ha az alkotmánypártban nem találta — ugymond — elemeket az alkotmány végrehajtására, honnan venne erre erőlyt olyan kormány, a melyben semmi alkotmányos elem nincs; a kormány számít a reichsrath támogatására, de mivel ezen kívül áll, nehezen fogja e támogatást megtalálni.

Ez csakugyan világosan van megmondva; ezért nem sokára elő kell nyulni azon hatalmas keznek, mely Hohenwartékat a polczra tette, az új miniszteriumnak határozott szint kell vallani.

Egy program-beszédből.

Pest, mart. 6. 1871.

□ Vilmos a sas megdicsérte gárdáját Páris alatt a tanusított hősiességért, de arra figyelmeztette őket: ne feledjék, hogy eszköz valának a gondviselés kezében!

A gondviselés ilyen eszközeitől mentse meg az ég Magyarországot; de hogy mentve maradhasson, kettőztetett erővel kell népének felhasználnia a mindenesetre rövid béke idejét szellemi és anyagi erőinek gyarapítására.

Vajjon melyek lennének azon valóban gondviselészerű eszközök, melyek ez üdvös célhoz vezethetnek, annak általunk maga idejében elérését biztosíthatják? Elmondá az új kozoktatásügyér, Pauler a budai választókhoz tartott programbeszédében.

Ragaszkodjunk a haza bölcsse által vezetett párt politikai hitvallásához, melynek igazságáról napjaink nagy eseményei még inkább meggyőzhettek.

Az eurpai egyensuly felbomlott, vigyázzunk, nehogy ennek utóhatását mi is megérezzük; mert az államok tömörülése a nemzetiségi elv szerint mindinkább előtérbe lép, ez pedig reánk veszélyt hozhatna, ha nem hagyunk fel a kísérletekkel s nem keressük a biztosítékokat a belső közjogi viszonyok megszilárdításában, hazai intézményeink szerves kifejtésében, az 1848-ki törvények szellemében és nem betűjében.

Közjogi viszonyaink egyik sarkköve az 1867-ki 12. tcikk, mely a pragmática sanctio által teremtett államközi viszonyt szorosabban meghatározta, a bizonytalanságnak, az erőket felemészítő surlódásoknak véget vetett.

Az 1867. kiegyezési mű üdvös hatását már is tapasztaljuk úgy a külföld irányában, mint belviszonyaink fejlődése körül. Állami független létünk ma már Európa ismeri, ismét elfoglaltuk a népek családjában helyünket. Királyunk gyakran székel Mátyás os várában, s a haza századokon át elszakasztva volt része (Erdély) ismét jogilag és tényleg egy államtestet képez az anyarszággal. A társországokkal kiegyeztünk méltányos alapon; a határvívidék kérdésének megoldása megkezdett; alkalmunk volt a nemzetiségi ügyben törvényt alkotni, mely tért nyitott a nemzetiségeknek a fejlődésre anélkül, hogy az ország politikai egységét veszélyeztetné. A közös hadseregben ott állanak saját fiaink oldala mellett szövetségesek százazrei, készen sikra szállani, ha kellene vetélkedve a honvédekkel a haza szent földének és jogainak védelmére.

Hát az ipar és kereskedelem nem emelkedik-e szemünk előtt, nem látjuk-e óriássá izmosulni Magyarországot fővárosát.

Valóban látjuk ezeket mindazok, kik látni akarják, s ezért mélyreható igazságokat hangsúlyozott Pauler, midőn a kiegyezési mű ily rövid idő alatti gyümölcseit elősorolván, ékes, általános tetszéssel fogadott beszédében így szolt: „e törvénynek alapján állok; folytonos vitatását károsnak, fejlődésünk nézve zsbabstónak tartom; az ország erejének kifejtésére biztos talapzattal kell birtunk, ha azt folyvást ingatjuk, roskataggá tesszük helyzetünket, megbénítjuk azon erőlyt, melyet intézményeink fejlesztésére kell fordítanunk.“

Elmondja a minister azt is, hogyan tehetjük ezt: ha az 1848. törvényekben kimondott alapelveket alkalmazuk, szervezven a jogegyenlőség és parlamentális kormányforma igényei szerint municipiumainkat, törvény-székeinket; szükségünk van polgári és büntető törvénykönyvekre, új választási törvényre, a választási kellek világosabb meghatározására; a felső házat rendezni kell, számba véve az értelmi aristocratiát, mely a haza körül érdemeket szerzett; mert „ettől függ leginkább hazánk jövője, országos állásunk biztosítása, mivel jelenleg főbb nemcsak a vitéség és bátorság, hanem az értelmi erők döntők a népek sorsára nézve.“

Az értelmi tökélet legüdvösebb kamatoznak, ezek által óriási mértékben gyarapodnak a nemzeti jóllét forrásai. A miveltség legfőbb tényezője minden haladásnak, teremti és irányozza az eszméket, a nemzetek sorsa és jövője pedig nagy részben az uralkodó eszmék minőségétől függ. Ezért a népoktatás ügye országunk életkérdése. Az 1868. 38. t. megvetette az alapot, igyekezzünk a tapasztalás által kimutatott hiányokat pótolni, legyenek jó iskoláink, s e végre képezzünk jó tanerőket. Fordítsunk gondot a classici tudományok és realismeretek terjesztésére.

Az új kozoktatásügyér imént vázolt politikai alapelveire alig tehetne valaki kifogást, hanem némelyek ultramontan érzelmeket feltételeztek e szabadelvű férfinál. Lássuk mit mond a vallási kérdésben.

„A vallás és lelkiismereti szabadságot az ember legszentebb, elidegeníthetlen jogai egyikének, a külön vallásfelekezetek belkormányzati önállóságát természet-szerű következményének tartom; — — — és tovább: „a vallásfelekezetek belső önkormányzati jogát elismerem, a gyámkodásnak rendszerét védelmezni nem szándékozom“ — — —

jelszavam: „megadni az államnak mi az államé, az egyes felekezeteknek, mi a felekezeteké. Irányelvem a felekezetek belügyeire nézve a szabadság, egymás iránti viszonyokban az egyenlőség, az állam és felekezetek közti a jog és törvényszerűség érvényesítése.“

Az új minister szintugy tudta, hogy a szép szavak gyakran váltak füstté, így szolt tehát beszéde végén: „nem a szavak bőségében, de a tetteik erejében találom a férfi jellemének bizonyosságát — — — tette mutassa mit ér — — — ezért szavait tettel beváltva akarja a bizalmat kiérdemelni.“

Külföldi gazdasági tapasztalatok.

Koródy István kiküldött reáltanárnak a főméltóságú vallás- és kozoktatásügyi m. k. miniszterhez fölterjesztett első évnegyedes jelentéséből.

Kirchberg, 1871. február 28.

(Folytatás)

B) Erdőszetiek.

Népies előadás az erdőmiveltés- és fáizásról, különös tekintettel a schwarzwaldi erdőgazdasági viszonyokra; és pedig

az 1-ső teli félévben: a württembergi fáültetés módjának ismertetése, azok természetrajzi magyarázatával, figyelemmel azok növekvése- és tenyészítésének a földtalaj és éghajlat szerénti főkéllégeire;

2-dik teli félévben: a fontosabb fanemekről, mint építkezési, szerszám- és tüzfának növesztéséről szolt tanítvány;

3-dik teli félévben: a fáttan helyeknek vetés és ültetés általi befásításáról; a fák kérge-, gyümölcs- és nedvének különféle célokra való fordításáról; s végül: a fáknak mint építési és tüzelő anyagnak becseről.

A segéd tantárgyak beosztása:

A) A nyelv-, szám- és mértan oktatására nézt, a növendékek, az intézetbeli belépésük ideje szerint osztályokba vannak beosztva; a közös tanórák alatt az első osztály az elemiekből, s a második a tantárgy további folytatásából kap oktatást; végül a harmadik osztály a másodikkal egyesülten ismétli az előbbi évben hallottakat, úgy: hogy mindenik növendék a nehezebbekből kétszer, a könnyebbekből pedig egyszer nyer oktatást. Ennek következtében a tanulóadásoknak is következő szakaszokat kell képezniük:

1) német nyelv, (csak a teli félévben)

a) az I. osztályt illetőleg: gyakorlat a helyes írásban, s a polgári életben leggyakrabban előforduló iratok fölvetése- és naplók vezetésében;

b) a II. és III-dik osztályt érdeklőleg: gyakorlat a fontosabb gazdasági iratok fogalmazásában, mint jelentések, betérjesztések s többeflélekben;

2) számtan (a nyári és teli félévben);

a) az I. osztályra vonatkozólag: a négy mivelet egész számokkal, közönséges és tízedes törtkekkel; arányok; főbeli számvetés;

b) a II. és III-dik osztályra nézt: vegyes számtani miveletek, százalékszámítás; hármasszabály; különféle mértékek átválttatása és főbeli számvetés.

3) Mértan; a) az I. osztály számára, a teli tanfolyamban: bevezetés a mértan elemeibe; vonalok, szögek, egyenes vonalú alakzatok, kör; továbbá: oktatás a használatban levő hossz-, tér- és testmértékekkel számolásban s mértani rajz;

a nyári tanfolyamban pedig: könnyébszerű mezőmérések és lejtmerlegezések (Nivelliren);

b) a II. és III-dik osztályt illetőleg, a teli tanfolyamban: az arányok- és hasonlatokról s a köbtartalom kiszámításáról való oktatás; géprajz; a nyári tanfolyamban pedig: mezőmérés és lejtmerlegezések; az öntözési készülékek lejtmerlekezésének kiszámítása; tervrajzok.

B) Baromgyógyászat.

A baromgyógytan három teli tanfolyamban és három szakaszra osztva adatik elő; s még pedig: 1) oktatás a barmoknál előfordulni szokott bel- és külnyavalyák illetőleg betegségekről; különös tekintettel a ragályos járványokra s az azok elleni biztonsági szabályokra;

2) oktatás a gyógyszerekről és egyszerű műtétekről, mint: érvágás, gyöngyötés, sat. és szaporodásnál segédkezésről;

3) oktatás a barmokról külméről; vasalásról; főfoggyatkozási illetőleg szervhibákról és az azokra vonatkozó törvényekről.

C) Természettan.

A természettani előadások hasonlóul három teli tanfolyamra osztvák; s még pedig a) legegyszerűbb szabályok az erömütanról;

b) a meleg és világosság s ezek természeti tüneményei;

c) a villanyosság s természeti tüneményei. Némely oktatási tárgyak bővebb tanulmányozása végett nyáron át a növendékek egyik tanító vezetése alatt a vidékre kirándulásokat szoktak tenni; ilyenekül szolgálnak a különféle gyárak és rétonőzési készülékek megsejntelése, az őshegyek közeinek a helyszíneni tanulmányozása stb.

A tanulóadások az 1. alatt aláztatos tisztelettel ide zárt tanórend szerint történnek, s még pedig a) főnnebb jelzett szaktárgyakból az igazgató és erdős, a segéd-tantárgyakból meg a tanító és baromgyógyos tartnak előadásokat.

A tanítási módszerről idáig következőket jegyzetlem meg:

a) a szaktárgyakra vonatkozólag, az igazgató és erdős kimerítő előadásokat tartnak, melyeknél a hallottakat magán jegyzeteikbe a növendékek azonnal beírják; s ha már a kismélt tantárgy köllőleg átlemezve van: a leglányegesebbek saját studiumul a növendékeknek újból toll alá mondatnak s egyszersmind megtanulás végett fölhangytnak; hasonló eljárással él a baromgyógyos is;

b.) a segéd tantárgyakra nézt — eltekintve a természettani előadásoktól — az illető tanító módszere egészen a gyakorlatra van fektetve s csak igen rövid és útba igazító egyszerű tételeket mond azokról a növendékeknek leírás végett toll alá; s míg egyik osztály valamely tanulóadásban részesül: az alatt a más kettő mindig feladványok kidolgozásával van elfoglalva, s főkép a tanulók főbeliszámvetési jártassága meglepő.

(F. k.)

Legújabb táviratok.

Bordeaux, márt. 6. este. Louis Blanc indítványa — a nemzeti védelem kormányának számadásra vonatása iránt — Victor Hugó, Quinet, Louis Blanc, Peyrat, Grepps, Schölcher, Ferry, Floquet s több mások által volt aláírva.

Egyik képviselő azt indítványozza, hogy a kormány Párison kívül máshová helyeztesse el. Thiers kéri, hogy ezen kérdés felett haladéktalanul nyilatkozzanak, mint-hogy a kormány megosztása a kormány ügyeinek menetét tetemesen nehezitené. — Changarnier súlyosan beteg.

London, márt. 7. A felsőház tegnapi ülésében Salisbury a külügyekre hívja fel a figyelmet. Ajánlja, hogy a kormány a maga külső viszonyait új, állandó szövetségekkel szilárdítsa meg. Állítja, hogy viszonyaink megnyugtatók; mégis a continensen az angol befolyás semminek tekintetik.

Ha a kormány gyámolítja Porosz-, Oroszország és Amerika nagykövetségét, ő arra emlékeztet, hogy Poroszország békét kötött és Anglia beavatkozását visszautasítja; Oroszország lerázza magáról kötelezettségeit; míg Amerika tárt karokkal fogadja a fénieket.

Szólok azt mondja, hogy a Törökországnak nyújtott abszolút garantákat — akár szövetségekkel, akár azok nélkül — védeni kell. Ugyanezt kell tenni Belgium, Holland, Svédország, Schweiz és Portugallia érdekében.

Angliának elő kell készülvén lennie; nem szabad csupán a hajóhadra építnie a végből, hogy a külpolitikát védhesse. A mostani katonai szervezet teljes átvizsgálását kívánja.

Granville óvást tesz a marquis tulzáai ellen; esodálkozik, hogy a külföldi sajtó megjegyzéseit s támadásait oly nagyon figyelembe veszi. Ertesülve van arról, hogy Bismarck sajnálja a versaillesi „Moniteur“ cikkének megjelenését.

A „Times“ jelenti: A Párisba visszatérő francziáknak és az elvonuló német csapatoknak utrendjét a porosz tábornokkal egyetértőleg Valden tábornok állapítja meg, hogy bármely összeütközés elkerültesse. A Napoleon letételére vonatkozó rendelet minden községben kihirdetett. Havreban azon hír volt elterjedve, hogy szombaton Párisban utcai harcz folyt.

Porosz-francia békeelőzmények.

1) Franciaország a német császár javára lemond minden jogairól és igényeiről azon területet illetőleg, melyet keleten az alább megjelölt határok körítenek. A demarkationalis vonal Cattenom canton északnyugoti határáról veszi kezdetét Luxemburg felé s délre Cattenom és Thionneville cantonok nyugati határait követve, Briey canton átmetszi, a midőn a nyugati határ hosszában Montois la Montagne és Boncourt községek mellett, s a keleti határ mentében Marie-aux-Chenes, St.-Ail és Habonville községek mellett elhalad, Gorze canton határárt érinti, Vionville, Bouxières és Onville községek határai hosszában megy s Metz kerület délkeleti, illetőleg déli határárt követi, innen Chattenau-Salons kerületi nyugoti határára indul tovább a Seille és Moncel közt fekvő hegygerinczen át Saarburg kerület határáig. Itt a demarkationalis vonal egész Tanconvilleig, összeesik az utóbbi kerület határával, innen követi a Sarre-Blanche és Vezouze folyók forrásai közt elterülő hegygerinczet egész Schirmeck canton határáig, a mellett nyugaton elhalad, Saales, Bourg-Bruche, Corlog la Boche, Plaine, Baurapt, Saulxue és St.-Blaise községeket magába zárva, s itt a két Rajna departement nyugoti határaitól egész Belfort cantonig összeesik; ennek déli határárt Baurvenantól nem messze hagyja el, Delle cantont Bourgne és Froide-Fontaine községektől nyugatra átmetszi, s a svájci határt Fonchery és Delle községek keleti határainak mentében éri el.

A német birodalom e kerületet örök időkre teljes souverainitással és teljes tulajdonjoggal bírja. A ratifikációk kicserélése után közvetlenül egy, a szerződő hatalmak egyenlőszámu képviselőiből álló nemzetközi bizottság fogja megállapítani a helyszínen az új határokat a fennebbi stipulatiók értelmében. E bizottság fogja felosztani a földterületet és tökéket, melyek eddig közös kerületekhez tartoztak, a melyek most azonban elválasztatnak. Netalán vélemény küllömbőség esetén a bizottságok illető kormányaik tanácsát fogják kikérni. A fennebbi határt a berlini törzskari térkép két példányán két szin jelöli. Egy egy példány a szerződést aláíró feleknek fog kiszolgáltatni. A fennebb elmondott határvonal a szerződők beegyezésével a következő módosításokat szenvedte: Az egykori Mosel departementben Marie aux Chenes és Vionville községek Németországnak engedtetnek át; ellenben Belfort városa és erőde később meghatározandó körterülettel Franciaországnál marad.

2) Franciaország a német császárnak 5 milliárd francot fizet. Legalább is egy 1871. évben, a többi a jelen szerződés jóváhagyásától számítandó 3 év alatt fizetendő le.

3) Az elfoglalt vidékek kiürítése a francia nemzetgyűlés jóváhagyásával veszi kezdetét. E jóváhagyás után a német hadsapatok azonnal elhagyják Páris bel-sejét, valamint a Szajna balpartján fekvő erődöket. — A legrövidebb idő alatt, melyet a két ország katonai hatóságai közös egyetértéssel határozandának meg, elhagyják a német csapatok Calvados, Orne, Sarthe, Eure

et Loir, Loiret, Loir-et-Cher, Indre-et-Loire és Yonne departementokat a Szajna balpartjára.

A francia csapatok ugyanakkor a Loire mögé vonulnak, melyet a békeszerződés végleges aláírása előtt át nem léphetnek. Kívételnek ez alól a párisi őrség, mely 40,000 embert meg nem haladhat s az erődített helyek biztonságára megkívántató őrségek.

A Szajna jobb partja és a keleti országhatár között fekvő departementokat a németek a végleges békeszerződés jóváhagyása s az első fél milliárd lefizetése után fokozatosan ürítik ki. A kiürítés a legközelebb fekvő departementokban veszi kezdetét az időnkénti fizetéshez képest történik.

Az első félmilliárd lefizetése után a köv. departementok ürítették ki: Somme, Oise, a Seine-Inf., Seine-et-Oise, Seine-et-Marne dep. egyes részei, melyek a Szajna jobb partján fekszenek. Két milliárd lefizetése után már csak Marne, Ardennes, Haute-Marne, Meuse, Vosges, Meurthe departementok, valamint Belfort és vidéke tartatnak megszállva biztosítékul a hátralevő három milliárdért.

A német csapatok e departementokban 50 ezer főt meg nem haladhatnak. A császárnak tartatják fenn a területi biztosíték helyett pénzbeli biztosítékot helyettesíteni, ha ilyen francia részről kellő feltételek mellett nyújthatnak. Az utolsó három milliárd után a jóváhagyás idejétől számítva 5 százalékos kamattal számíttatik.

4.) A német csapatok az elfoglalt departementokban felszedett requisitumokat kiadják kezeik közül, élelemmel azonban a német katonai hatóság által megállapítandó mód szerint francia részről láttatnak el.

5.) Az átengedett terület lakóinak érdekei mindenben, a mi a kereskedelmi összeköttetést és magánjogot illeti, lehetőleg előnyösen fognak tekintetbe vétetni, mihelyt a végleges békefeltételek meg lesznek állapítva. Egy időköz lesz meghatározva, miatt a lakosok különös kedvezményekben részesítve, terményeik forgalmát könnyen fogják eszközölhetni. A német kormány semminemű akadályt se gördít a kivándorlás elé, s nem fog oly rendszabályhoz nyulni, a mi a személyt vagy a tulajdont érintené.

6.) A még ki nem cserélt hadifoglyok a ratificatio után késedelem nélkül cseréltetnek ki. A foglyok szállításának gyorsítására a francia kormány a német hatóságok rendelkezésére bocsátja waggonjait, és pedig olyan áron, a minőt Franciaországban a francia kormány fizet katonák szállítása fejében.

7.) A jelen előzmények alapján megkötendő végleges békét illető alkudozások a ratificatio után haladéktalanul Brüsszelben fognak megkezdetni.

8.) A végleges béke megkötése és ratificatioja után azon departementok közigazgatását, melyeket még a német csapatok megszállva tartanak, a francia hatóságok ismét átveszik. Addig pedig ezen hatóságok kötelesek a német csapatok parancsnokainak a közbiztonság és élelmezés iránt tett rendeletének engedelmeskedni. Az elfoglalt departementokban az adószedést francia kulus szerint francia hatóságok eszközlik.

9.) A jelen szerződés semmiféle jogot nem ad a német katonai hatóságoknak oly területre, melyek nincsenek megszállva.

10.) A jelen békeelőzmények haladéktalanul előterjesztetnek ratificatio végett a német császárnak és a francia nemzetgyűlésnek.

Versailles, febr. 26.

Bismarck és a délnémet miniszterek, Thiers és Favre.

UJDONSÁGOK.

N. t. évnegyedes előfizetőinket kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket martius 20-ig megújítani, nehogy a lap küldésében fennakadás történjék.

Előfizetési feltételek 1871-re:

10 hónapra 1871. mart.—dec.	8 ft. 40 kr. o. é.
Félévre „ mart.—aug.	5 „ 50 „ „
4 hónapra „ mart.—jun.	3 „ 80 „ „
Évnegyedre „ mart.—maj.	3 „ — „ „
2 hónapra „ mart.—apr.	2 „ — „ „
Egy órá „ martius	1 „ — „ „

Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:	
10 hónapra 1871. mart.—dec.	1 ft. 30 kr. o. é.
Félévre „ mart.—aug.	„ 80 „ „
4 hónapra „ mart.—jun.	„ 60 „ „
Évnegyedre „ mart.—maj.	„ 40 „ „
2 hónapra „ mart.—apr.	„ 30 „ „
Egy órá „ martius	„ 20 „ „

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— **Pauler kultuszminister** — hír szerint — össze fogja hívni azon zsidó hitközségi kerületek elnökeit, melyek a kongressusi alapszabályok értelmében már eddig teljesen szervezkedtek, hogy válasszák meg az autonómikus szervezet központi közegét.

— **Hir szerint**, a helybeli nőegylet még e hó folytán játékonyszékhely hangversenyt rendezend a francziák javára. A némes cél bizonyára nagy pártfogásra talál.

— **A honvédelmi ministerium** jelentése tudatja, hogy az ujonczoságnál egy közös hadserég, mint a honvédség részére semmi akadály sem forog fenn, s még eddig mindenütt kitelt a megkívántott contingens.

— **A közlekedési ministerium** már e hó 15-én megkezdte az átköltözködést Budáról Pestre. Az egyik épület, melyet kibérelt a Ganz-féle házszabályban levő Anglo-Hungarian banképület. Az egész ministerium helyiségeit évenként 32,000 forintot fizet a kormány.

— **Deák Ferencnek** Heller József által készített fényképe 1861 óta jótékony célra árutatván, e 10 év alatt a pesti „Josephinum” nevet viselő fiárvaháznak 6995 forintot, az „Elisabethum” leányárvaháznak pedig 6000 forintot, és így összesen 12,000 forintnál többet jövedelmezett.

— **A magyar kormány** a ruházati bizottság számára házat akarván építeni Pesten, a kerepesi uton telket szándékszik vásárolni.

— **A pesti önkéntes tűzoltó-egylet** segélyezése tárgyában a pénzügyi bizottság úgy vélekedik, hogy miután Buda-Pesten több országos intézet és állami épület van, méltányos, hogy az állam is fizessen bizonyos összegű segélyt a nevezett épületek védelméért.

— **Lott Gyula**, a magyar királyi vasútépítészeti igazgatóságnál, a magánpályák felügyeletével megbízott osztály főnöke, a magyar keleti vasut szolgálatába lépven át, helyébe a közlekedési minister Nagy Jánost, az építészeti igazgatóságnak jelenleg Kolozsvárt működő felügyelőjét szemelte ki.

— **Pécsről írkák**, hogy ott a tűzoltó csapat közelebb szabályoztatott. A betanítást Stirling, pesti tűzoltó parancsnok vállalta el. Hát nálunk mikor lép életbe ez a rég óhajtott intézmény?

— **Versaillesból írkák**, hogy Bismarck igen jól tudta, mennyire gyűlölik, s annak dacára az utczákon mégis magánosan járt. Azt is beszélték, hogy páncélinget visel; az azonban még sem védte őt annyira,

hogy néha meg ne ijedjen. — Egy napon ugyanis a mint egy óta sarkán a másik utcába kanyarodni akart, látta, hogy őt egy fehérbe öltözött, s nagy konyhakéssel ellátott szakács nyomban követi, megkettőztette tehát lépéseit, s gyorsan folytatta útját, de azért a szakács folytonosan nyomában volt, s végre nem tudván másként magán segíteni, egy utjában eső collegium kapujába berohant, az ajtót pedig maga után becsapta; pár percz mulva az ajtó ismét kinyílt, s a kérdésszerű szakács belépett, ekkor Bismarck kérdőre vonta a szakácsot, hogy miért követte őt folyton egészen a collegium belsejéig, mire a szakács csodálkozva felel: „Én? — korántsem követtem önt, s csupán csak azért jöttem ide, mert ezen collegiumban mint szakács vagyok alkalmazva.” — b.

— **Különös tanítók.** Zemplénmegyében, mint a „Hon”-nak írkák, 17 tanító van ki írni nem tud.

— **Mire jó a krinoline.** Pesten közelebb egy szobaleány, a mint az ablakokat tisztogatva, egy az utczán álló társnőjével csevegésbe merült, lezuhant, s szörnyet hal, ha krinolinjánál fogva, egy szegben fenn nem akad. E nem igen kellemes helyzetben aztán addig kellett függnie, míg egy letrá segélyével a körülálló kaczaja közt le nem vették.

— **A kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság** keblbi számosztályánál ösztöndíjas gyakornokká Rieger Jánost nevezte ki.

— **Az öreg orvos beteget** cím alatt valaki új operátort s be is nyújtotta azt a fővárosi színházhoz. Sikertelnek tartják.

— **A deési takarékpénztár** 1871. februárius havi üzlet forgalma. Bevétel: 3. Betétek 33 tétel után 4197 ft 34 kr. 4. Befizetett kamatok 268 ft 70 kr. 6. Külömbféle díjak 70 ft 40 kr. 8. Betéti kis könyvdíjak 3 ft 80 kr. 5. Vissza fizetett váltók 7850 ft. Pénztári maradvány január 31-én 3745 ft 90 kr. össz. 16136 ft 14 kr. Kiadás: 3. Betéti vissza fizetésekre 2045 ft, 5. Leszámitolt váltókra 13360 ft, 12. Felszerelésekre 18 ft 35 kr, 13. Alapítási költségekre 126 ft 38 kr, 14. Tiszti fizetésre 33 ft 33 kr, 17. Betéti vissza fizetési kamatra 6 ft 20 kr, 18. Kezelési költségére 11 ft 41 kr, össz. 15600 ft 67 kr. 2. Pénztári maradvány február 28-án 535 ft 47 kr, össz. 16136 ft 14 kr. Deesen februárius 28-án 1871. Roth Pál, igazgató. Kovács Mózes, könyvvizsgáló.

— **Az „Eure departementban”** Broglie francia herceg bir egy gyönyörű kastélytal, a melybe pár nap előtt a mecklenburgi nagy herceg egész törzskarával érkezett, s ez utóbbinak mikénti elhelyezéséről a házi ural szemesenyesen értekezni óhajtván, Broglienél magát bejelentette. „Mr. le Duc,” mondá beléptekor a házi ur, „ily szomorú és fatális körülmények közt vagyok kényszerítve önt kastélyomban fogadni, rendelkezéské tetszése szerint az épület szobáival, — csak azt az egyet engedje meg nekem, hogy a kastély valamelyik sarkába magamat meghússam.” Elérkezvén az étkezés ideje, a nagyherceg a házi urat is meghívta, ez azonban egyszerűen kijelenté, miszerint a nagyherceg meghívását el nem fogadhatja, minthogy először édes atyját, másodsor pedig szeretett hazáját gyászolja. — b.

— **Utazás a paczifik-vaspályán.** Nem rég Berlinbe egy német óras érkezett meg San-Franciskóból, ki a paczifik-pályán az első személy-vonalon utazott. Közleményei igen érdekesek, miért egyenéhányat feljegyzünk. Az első személy-vonattal 69 egyén utazott, kik az egész pályát, San-Franciskó-, New-York-ig hét nap

s 16 óra alatt utaztak át. Az ut résztint sivatagon, rézsint hegyes vidéken visz keresztül; veszélyes hegyeknél — a milyen pedig nagyon sok van — megáll a vonat s az utazók kiszállanak s egy lelkész vezetése alatt leterdelnek és imádkoznak. Azután folytatják a borzadályos utazás örvények, óriási mocsárok, ingó hidak és rázkódató sinek felett. A sötét és Wahsalch állomásai közt, mely távolság körülbelül 100 a mfd., a pálya igen döcögös, úgy, hogy azt építetnek alig lehet nevezni; némely helyeken a sebesség egy óra alatt annyira redukáltatik, hogy egy óra alatt alig 8 mfd. halad a vonat; s dacára e lassuságnak, úgy himbálódzanak a kocsi, mint a hajó a felkorbácsolt tengeren, hogy az utazók nagyobb része valóságos tengeri betegséget kap. A hidak annyira ki vannak téve az ős-erdőkől lerohanó folyóáramnak, hogy gyakran 10—16 lábbal süllyednek alá a vonat terhe alatt. Az egész utat az óras San-Franciskóból Berlinig 19 nap alatt tette meg.

— **(r.-o.) Nemzeti színház.** Avon Viktor jutalmára „Dom Sebastian” gyér közönség előtt adatott a múlt szerdán. Nem tudjuk mire magyarázzuk ezen részvétlenséget. Opera előadáshoz különben is ritkán juthatunk, Donizetti zenéjéhez pedig épen nem minden nap. Jutalmazott szintén nagyobb pártolást érdemelt volna, eddig-ig csak nálunk szerzett érdemeinél fogva is. Az előadás meglepőleg jól sikerült; annyira, hogy az idény szüre hozott operák között mondhatni egyik se tett oly hatást mint ez. A játszó személyzetben a főérem Darai Károlinát (Zaida) illeti. A tehetséges szépreményű művész nő eddig játszott szerepei között a Zajda németek legszebb, de egyszerűsége legnehezebb. Nagyon hangterjedelmet igényel mint például Asucena, vagy a Boisi boszorkány, de drámai része is sokkal nehezebb amazokénál. A második felvonás gyönyörű magánadalt: „oh hova rejtem!” valódi érzéssel énekelte, és a mily melegséggel, finomsággal énekelte az örökzöld adagot, ép annyi tüzrel és lelkesedéssel adott kifejezést az erre következő szép allegro-nak. A társas dallamokban, mind a második felvonás nehéz duetteje, majd a quartette és septetteknél dicséretesen működött. A közönség többször zajosn megtapsolta és kihívta. Darai K. mióta színházunknál működik, óriási haladást tett, nemcsak hangja vált zengesebbé, de az iskolázásban is jó előre haladt. A futamokat könnyűséggel éneklé, s elég tisztán marquiroz, még a stakkatokban is, a trillerekben szintén határozott és tiszta. Avoninak (Dom Sebastian) több sikerült jelenete volt. Marcell (Camoens) betöltötte helyét. A zenekar és a kar kiváló effecttel működött, s nagyrészt annak tulajdoníthatni, hogy a szép opera minden tekintetben kielégített.

Pénteken, március 10-dikén „A Haza.” (La Patrie.) Dráma 5 felvonásban.

Távíratok tudósítás a bécsi börzéről.

Márt. 8-ról: 5% Metaliques 58.65. 5% Nemzeti kölcsön 68.20. 1860-diki államkölcsön 95.80. Bankrészevény 724. Hitelrészevények 256.70. London 124.20. Ezüst 122.15. Cs. k. arany 5.85. Napoleondor 9.89. 1/10.

Földterhermentesítési kötvények: Magyar 79.90. Temesi 77.30. Erdélyi 75.25. Horv.-Slavon 83.25.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

(16) 14-24
Hihetetlen, de mégis igaz,
hogy az alább felsorolt
regulált ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adnak el.
Csak 10 ft. egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveggel, percz mutatóval, valódi talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 19 ft. 50 kr. egy valódi angol finom tűz aranyórázu ezüst chronometer óra, kettős köpennyel, finom talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 15 ft. 50 kr. egy valódi angol, finom tűz aranyórázu ezüst chronometer óra egy köpennyel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 14 ft. egy valódi csinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintájú, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezett elzárva is látható, talmi aranyláncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 14 ft. egy talmi arany óra, kettős köpennyel, savonette, rugóra, kristályüveggel és nickelművel, valódi talmi aranyláncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 17 ft. egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveggel és finom véséttel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 18 ft. egy angol Prince of Wales, remontoir óra, a legerősebb csőüveggel (caliber), kristályüveggel, nickelművel, valódi csinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnnyel bírnak, hogy azokat kulus nélkül lehet igazítani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jeggyel kap.

Csak 15 vagy 18 ft. egy egészen kislétt női óra, valódi ezüsből, valódi aranyláncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Csak 13 ft. egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönben láncz- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 ft. egy legfinomabb ezüst horgony óra, 15 rubinra, legfinomabb talmi aranyláncz- és medaillonnal.

Csak 22 ft. egy ezüst remontoir óra, mely kulus nélkül felhuzható, talmi aranyláncz- és medaillonnal.

Csak 24, 26 28 ft. arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jeggyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. főméh helyegző hivatala által bélyegzett.

Talmi aranylánczok: rövidk: forint 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6, hosszuk: forint 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6, 7.

Valamennyi órák első minőségűek, és másokkal csekélyebb minőségűekkel fel nem cserélendők. Az óráknak előre behúzó és utóvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesítetik, és a kívántnak meg nem felelő ezékek, a legkészségesebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 ft-tal olcsóbbak. Árjegyzék ingyen.

Óraművesek és órákereskedők, egy az órák mindenneműben nagy választékú készlettel találhatnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből meg szerzés, valamint a nagyban tömeges árusítás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusíthatni.

GLATTAU N.

I. bécsi óratelepszete (Etablissement) 51 Karlstrasse, 51 Palais Todesco.

Hutflész Károly
gyertya és szappan gyára
készítményeit leszállított árban számitja.

(74) 2-3

Alólírtán, az általános elismert legjobb minőségű **Türe-i oltatlan M É S Z** nagyobb mennyiségben Türeben helyt, akár Kolozsvárra vagy a vidékre szállítva — a legillendőbb árban rendelhető meg. Kolozsvárt, Muzeumutca Ugron háznál.

(64) 3-3 Simai Lukács.

Czirriák és Stark
gyárában
a közönséges 30 latos
fagygyu-gyertya mázsája 36 ft

(72) 2-3

Eladó szőlő
a Hőjában a második szőlő, több gyümölcsfákkal szabad kézből olcsó árban eladó.

Tájékozásul: szőlőfa elég, igen jó és sok vízzel-kút, és a szőlő alsó részében csinosan felszerelt kaliba.

Értekezhetni **Keresztesy Pál** papir kereskedésében belfordautca. (71) 3-3

5-6 (50)
Legolcsóbb árban ajánlok.

Pesti gőzmalom lisztet.
Amerikai rizst.
Kelet-indiai rizst.
Olasz rizst.
Különbféle nemű kávét.
Borsót, fahjót.
Legfinomabb asztali olajat.
Legfinomabb gép-faolajat.
Angol szodát.
Cukorbafozítottéket.
Rumot és liqueureket.

S különféle itt elő nem sorolt gyarmat-tárgyakat, a legpontosabb és legjobb szolgáltatás mellett.

Prager Lipót,
Pest, vaczi-út 8. sz. a.